

גלות אחרונה, עד שלא עלתה למעלה מה כתוב? (ירמיה ט) מי יתנני במדבר מלון ארמים. אחר כך בזמן שדחק רב נמצא בעולם, היא נמצאת שם, ובגלות של ספר תורה שם היא, והכל מתעוררים עליה, עליונים ותחתונים.

אמר רבי שמעון, אם הפבלים הטפשים הללו ידעו דברים של סודות החכמה על מה עומד העולם, ותומכיו על מה מתרגשים כשהוא נמצא בצער, אז ידעו שבחו של רב [המנונא] ייבא הזקן כאשר היה מצוי ביניהם ולא היו יודעים את שבחו. והרי מצאנו דברים שלו קשורים לדברי שלמה המלך בסוד עליון של החכמה, והם לא היו יודעים את שבחו.

ועכשו הולכים אחר דברי חכמה, ואין מי שעומד עליה ואין מי שקורא, ועם כל זה יש ביניהם פקחים בעבור שנה וקביעת החדשים, אף על גב שלא נתן להם ולא נמסר בידיהם.

שנינו, שנים עשר חדש הנפש הזו מתקשרת בגוף בקבר, ונדונים בדין אחד, פרט לאותה נפש של הצדיקים, כמו שבארנו, ונמצאת בקבר ויודעת בצער שלו, ובצער החיים יודעת [לא יודעת], ולא משתדלת עליהם.

ואחר שנים עשר חדש מתלבשת בלבוש אחד, והולכת ומשוטטת בעולם, ויודעת מן הרוח מה שהיא יודעת, ומשתדלת על הצער של העולם, ולבקש רחמים, ולדעת את צערם של החיים.

ומי מתעורר לכל זה? בזמן שיש צדיק שמודיע לו פראוי, ואותו צדיק נודע ביניהם. ששנינו, צדיק אחד נשאר בעולם, בין החיים ובין המתים הוא נודע, שהרי כל יום מכריזים עליו ביניהם, וכשיש יותר צער בעולם והוא לא

במדבר מלון ארמים. לבתר בזמנא דדחקה אשתפח טפי בעלמא, תמן אשתפחת, ובגלותא דספר תורה, תמן היא, וכלא מתערין עליה, עלאי ותתאי.

אמר רבי שמעון, אי הני בבלאי טפשי, ינדעון מלין דרזי דחכמתא, על מה קאים עלמא, וסמכוי על מה קא מתרגשן, כד ישתפח בדוחקא, ינדעון שבחא דרב [המנונא] ייבא סבא, כד אשתפח בינייהו, ולא הוו ידעי שבחיה. והא אשפחנא מלוי מתקשרן במלוי דשלמה מלפא, ברזא עלאה דחכמתא, ואינון לא הוו ידעי שבחיה.

והשתא אזלין בתר מלי דחכמתא, ולית מאן דקאים עליה, ולית מאן דקרי. ועם כל דא, אית בינייהו פקחין בעבורא דשתא ובקביעותא דירחי, אף על גב דלא אתייהיב להו, ולא אתמסר בידייהו.

תנינן, תריסר ירחי, האי נפש איהי מתקשרא בגופא בקברא, ואתדנו בדינא כחדא, בר ההיא נפש דצדיקייא, כמה דאוקמוה, וזמינא בקברא, וידע בצערא דיליה, ובצערא דחיי ידע (כ"א לא ידע), ולא אשתדלת עלייהו.

ולבתר תריסר ירחי, אתלבש בלבושא חד, ואזיל ושטא בעלמא, וידע מן רוחא מה דידע, ואשתדל צערא לעלמא, ולמבעי רחמי, ולמנדע (להו) צערא דחיי.

ומאן אתער לכל האי, בזמנא דאית זפאה, דאודע להו פדקא יאות, וההוא זפאה אשתמודע בינייהו. דתניא, זפאה כד אשתאר בעלמא, בין חייא, ובין מיתיא אשתמודע,

צדיק שמודיע לו פראוי, ואותו צדיק נודע ביניהם. ששנינו, צדיק אחד נשאר בעולם, בין החיים ובין המתים הוא נודע, שהרי כל יום מכריזים עליו ביניהם, וכשיש יותר צער בעולם והוא לא